

RWS INFORMATIE -

Integraal Veiligheid Plan (IVP) op basis van sjabloon 2.0.4

Project: Voorbereiden en realiseren van variabel onderhoud aan verhardingen en kunstwerken Zuid-Nederland.

Datum	5 november 2020
Status	CONCEPT

Dit document bevat zogenaamde "verborgen tekst" met aanwijzingen en tips hoe dit sjabloon te gebruiken. Verborgen tekst is alleen op het scherm zichtbaar, maar wordt niet mee afgedrukt. Om verborgen tekst te zien ga je naar Bestand>Opties>Weergave en selecteer je de optie "Verborgen tekst".

V&G Coördinator Ontwerpfase *Frank Visseren*
V&G Coördinator Uitvoeringsfase *n.t.b.*

Colofon

Documentinformatie

Uitgegeven door	<i>Vorbereiden en realiseren van variabel onderhoud aan verhardingen en kunstwerken Zuid-Nederland.</i>
Technisch manager	<i>Ron Keijsers</i>
Telefoon	<i>06-51 33 36 33</i>
Opgesteld door	<i>Willem van der Vaart</i>
Versie	<i>0.5</i>
Status	<i>Concept</i>

Acceptatie

Uitgegeven door:		Paraaf:	Datum:
Opsteller(s)	<i>Naam</i>		<i>Datum</i>
Vrijgave	<i>Naam</i>		<i>Datum</i>
Technisch manager:			
Vaststelling	<i>Naam</i>		<i>Datum</i>
Project Manager:			

Versiebeheer

Versie	Datum	Reden van uitgifte/wijzigingen
<i>0.1</i>	<i>10-9-2020</i>	<i>Eerste concept ter bespreking</i>
<i>0.5</i>	<i>5-11-2020</i>	<i>Input V&G co ingewonnen en verwerkt</i>
<i>Versienummer</i>	<i>Datum</i>	<i>Reden van uitgifte</i>

Inhoud

Inleiding	7
1	Uitgangspunten en randvoorwaarden 9
1.1	Beleidsverklaring DG 9
1.2	Ambitie en doelen 10
1.3	Gedragsregels voor projectmedewerkers 11
1.4	Relevante veiligheidsdomeinen 11
2	Het project 12
2.1	Reikwijdte en grenzen project 12
2.2	Betrokken partijen 13
2.3	V&G coördinatoren Ontwerp en Uitvoeringsfase 13
2.4	Planning van de werkzaamheden 15
3	Maatregelen 16
4	Afspraken 18
5	Wijze van toezicht 21
6	Verantwoording van BTO-keuzen 23
7	Opleiding en instructie 24
Bijlage A	Definities 25
Bijlage B	Ontwerp RI & E 27

Inleiding

Dit IVP is de invulling van het wettelijk vereiste V&G plan voor arbeidsveiligheid, uitgebreid met de overige specifieke veiligheidsdomeinen voor Rijkswaterstaat. Als Opdrachtgever heeft Rijkswaterstaat de verantwoordelijkheid om tijdens de ontwerpfase dit IVP:

- Op te (laten) stellen en;
- Onderdeel te laten zijn van het contractdossier en;
- Beschikbaar te stellen op de bouwlocatie alvorens de uitvoeringswerkzaamheden van start gaan (= moment dat opdrachtnemers op de bouwlocatie komen”).

Als er fysieke werkzaamheden op de bouwlocatie worden uitgevoerd, is de opdrachtnemer vervolgens verantwoordelijk voor het uitvoeren van dit IVP en het actualiseren ervan zodra de uitvoeringswerkzaamheden daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij risicovolle werkzaamheden of als via een ander contract een nieuwe partij op de bouwlocatie werkzaamheden gaat verrichten. In deze gevallen zal de V&G-coördinator Uitvoeringsfase namens de opdrachtnemer, in overleg met de V&G-coördinator Ontwerpfase namens de opdrachtgever, moeten zorgen voor de noodzakelijke afstemming en coördinatie zodat Opdrachtgever zich kan vergewissen in deze ontwerpfase dat de betrokken werkgevers/Opdrachtnemer, in staat is zijn verplichtingen voor de arbeidsomstandigheden die gelden in de uitvoeringsfase na te komen, in het bijzonder de verplichtingen bedoeld in de artikelen 3, 5, eerste en derde lid, en 8 van de wet en hoofdstuk 4, afdeling 5 (Art.2.26 Arbeidsomstandighedenbesluit)

Dit IVP is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1: een beschrijving van de RWS veiligheidsambitie alsmede de project specifieke veiligheidsdoelstellingen.
- Hoofdstuk 2: een beschrijving van het tot stand te brengen bouwwerk, een overzicht van de betrokken ondernemingen op de bouwlocatie, de naam van de coördinator Ontwerpfase en van de coördinator Uitvoeringsfase;
- Hoofdstuk 3: de maatregelen die volgen uit de risico-inventarisatie en -evaluatie, bedoeld in bijlage B;
- Hoofdstuk 4: de afspraken met betrekking tot de uitvoering van de maatregelen, bedoeld in hoofdstuk 3;
- Hoofdstuk 5: de wijze waarop toezicht op de maatregelen wordt uitgeoefend;
- Hoofdstuk 6: de bouwkundige, technische en organisatorische keuzen die in verband met de veiligheid en gezondheid van de werknemers en zelfstandigen in de uitvoeringsfase worden gemaakt alsmede de onderzoeken en rapporten die de onderbouwing van deze keuzen ondersteunen;
- Hoofdstuk 7: de wijze waarop voorlichting en instructie aan de werknemers op de bouwplaats wordt gegeven.
- Bijlage B: een inventarisatie en evaluatie van de specifieke gevaren voor het betreffende bouwwerk (de objectrisico's) en specifieke gevaren die het gevolg zijn van de gelijktijdige en achtereenvolgende uitvoering van de bouwwerkzaamheden en in voorkomend geval van de wisselwerking met doorgaande exploitatiewerkzaamheden (de samenlooprisico's);

Dit IVP is een coördinatie document dat zal worden aangepast indien wijzigingen in de praktijk daar aanleiding toe geven. Zie hiervoor de tabel “versiebeheer” in de

colofon. Voorbeeld: in het IVP voor een vijfjarig onderhoudscontract kan bij de voorbereiding nog niet worden voorzien welke partijen in het vijfde jaar ingeschakeld gaan worden. Zodra dat wel bekend is, zal het IVP hierop moeten worden aangepast. Daarnaast wordt het IVP jaarlijks geëvalueerd en indien van toepassing geactualiseerd.

Indien volledig ingevuld en correct gebruikt voldoet dit IVP aan de wettelijk vereisten voor een V&G-plan; hierdoor is een separaat V&G-plan niet nodig.

1 Uitgangspunten en randvoorwaarden

1.1 Beleidsverklaring DG

Met deze beleidsverklaring beloven we dat we ons uiterste best gaan doen om onze maatschappelijke taken zo veilig mogelijk uit te voeren over de volle breedte van ons werkgebied.

Het is onze plicht en onze ambitie om ons land te beschermen tegen hoog water. De gebruikers moeten onze wegen en vaarwegen, oppervlaktewateren en objecten veilig kunnen gebruiken. Ook het werken aan de veiligheid van de omwonenden van ons werkgebied is onze zorg. Bovendien zorgen we ervoor dat iedereen die bij Rijkswaterstaat of in onze opdracht werkt, zijn of haar werk veilig kan doen.

We streven ernaar om in 2018 het proactieve veiligheidsniveau te hebben bereikt op de veiligheidscultuurladder. Dit betekent dat we binnen Rijkswaterstaat continu gericht zijn op het voorkomen van veiligheidsrisico's en incidenten en dat blijven doen.

Dat doen we door actief en effectief samen te werken aan veiligheid en goed af te stemmen. Zowel binnen Rijkswaterstaat als met onze maatschappelijke partners en met behoud van ieders verantwoordelijkheid. Rijkswaterstaat heeft daarin een voorbeeldfunctie en neemt een voortrekkersrol.

Wij werken daaraan volgens een veiligheidsmanagementsysteem dat erop is gericht de veiligheidssituatie van onze objecten en infrastructuur continu te verbeteren. Over de voortgang en de resultaten daarvan leggen we verantwoording af.

Als het gaat om de arbeidsveiligheid streven we naar 0 doden en 0 ernstig gewonden. Als anderen werken op onze terreinen, zorgen we ervoor dat ook zij voldoen aan de veiligheidseisen en -normen die we aan onze eigen medewerkers stellen.

Wij kennen de belangrijkste veiligheidsrisico's op onze netwerken. We werken continu samen aan het beter beheersen ervan en ontwikkelen het leiderschap, de kennis en het vakmanschap dat daarvoor nodig is.

Bovendien investeren we in een open cultuur die erop gericht is samen continu te verbeteren, te leren en elkaar scherp te houden. Een cultuur waarin we open het gesprek aangaan over risico's, dilemma's, fouten en onveilig gedrag.

Als het nodig is, spelen we veerkrachtig, daadkrachtig en professioneel in op gevaarlijke situaties en incidenten. We communiceren hier eerlijk, open, tijdig en correct over en werken aan goede voorlichting over de veiligheid op en rond onze netwerken.

Tenslotte analyseren we incidenten om daarvan te leren. Opdat we maatregelen kunnen nemen om die incidenten in het vervolg te voorkomen. Daarmee krijgen we een steeds scherper oog voor nieuwe ontwikkelingen die de veiligheid in ons werkgebied bedreigen.

*Michèle Blom
Directeur-generaal Rijkswaterstaat*

1.2 Ambitie en doelen

Rijkswaterstaat heeft zich gecommitteerd aan een proactieve en integrale aanpak van veiligheidszorg voor:

- Medewerkers en andere betrokkenen;
- Gebruikers van de wegen en de vaarwegen;
- Omwonenden.

Met als streven: nul doden en nul ernstig gewonden.

Deze algemene ambitie is door de opdrachtgever en het projectteam voor dit specifieke project vertaald in de volgende project specifieke doelen:

Veiligheidsbewustzijn in de keten verhogen (bij regio/PPO-team/ON) door proactief met veiligheid om te gaan.

Bijdragend aan deze doelstelling onderneemt ZN A Wegen onder meer de volgende acties:

- De werkwijze ten aanzien van integrale veiligheid is in lijn met relevante / vigerende Wet- en regelgeving en afspraken dienen in de contracten te zijn vastgelegd;
- Veiligheid staat op alle overlegagenda's;
- Actief zijn in het inventariseren, reduceren, beheersen en communiceren van veiligheidsrisico's die (werk in opdracht van) ZN A Wegen aangaan;
- Veiligheid raakt iedereen: Het IPM team draagt de veiligheidsambities uit en neemt het team hierin mee;
- Onveilige situaties zijn leerzaam: Opdrachtnemer rapporteert laagdrempelig over (bijna) ongevallen zodat hier in brede zin van geleerd kan worden;
- Samenwerken aan veiligheid in de keten;
- Werken met de PDCA Cyclus;
- Veiligheid op hoofdlijnen monitoren door input te leveren voor managementinformatie (T-rapportage);
- Periodiek overleg met over integrale veiligheid tussen veiligheidsadviseur van ZN A Wegen en AIV ZN;
- Een open overlegcultuur met opdrachtnemers over integrale veiligheid;
- Structureel overleg over integrale veiligheid met alle opdrachtnemers;
- Alle projectmedewerkers hebben de E-learning integrale veiligheid gevolgd;
- Projectmedewerkers die werken 'buiten' bezoeken hebben VCA-VOL;
- Projectmedewerkers die werken 'buiten' bezoeken hebben GPI Infra;
- Per opdrachtnemer worden twee Safetywalks per jaar uitgevoerd;

- De veiligheidscultuur van het projectteam wordt jaarlijks gemeten en verbeterpunten worden opgepakt;
- Er vindt actieve communicatie over integrale veiligheid plaats binnen ZN A Wegen: In elke nieuwsbrief, door posters, informatie per e-mail en mondeling;
- Projectmedewerkers informeren, adviseren en faciliteren zodat zij altijd met goede en de juiste PBM's een werk 'buiten' bezoeken;
- Themasessies over integrale veiligheid in het IPM-teamoverleg om de IPM rolhouders bij veiligheid te betrekken en op de hoogte te houden van specifieke zaken (aanvullend op veiligheid als gedeelde verantwoordelijkheid en als vast agendapunt);
- Project specifieke basiskennis over veiligheid voor teamleden: Iedereen heeft het ZN A Wegen Veiligheidsinstructieboekje en is bekend met de inhoud daarvan;
- ZN A Wegen maakt gebruik van de Wijzer in Veiligheid App (RWS veiligheidsapp). Kennis van medewerkers over veiligheid wordt door deelname aan de app op een interactieve manier ontwikkeld en gestimuleerd. Medewerkers krijgen bijvoorbeeld meerkeuzevragen over veiligheid via de app, hierdoor ontwikkeld men kennis, past men kennis toe en wordt het veiligheidsbewustzijn vergroot.
- Informatie over integrale veiligheid die binnenkomt of wordt gehaald benutten om, waar mogelijk, verbeteringen op gebied van veiligheid in gang te zetten.

1.3 Gedragsregels voor projectmedewerkers

Voor dit project gelden de volgende gedragsregels:

1. Ik heb een voorbeeldfunctie.
2. Ik neem veiligheid altijd mee in mijn werk.
3. Ik zorg voor een veilige werkomgeving.
4. Ik stop elke klus die niet veilig voelt.
5. Ik meld (bijna)ongevallen altijd via 0800-8002 en bespreek deze.
6. Ik zorg voor de juiste persoonlijke bescherming (PBM's).

1.4 Relevante veiligheidsdomeinen

Voor dit project zijn de volgende aangekruiste veiligheidsdomeinen relevant:

☒ Arbeidsveiligheid (altijd relevant)	☐ Elektrische veiligheid
☒ Verkeersveiligheid	☒ Tunnelveiligheid
☐ Nautische veiligheid	☒ Constructieve veiligheid
☐ Veiligheid tegen overstromen	☒ Sociale veiligheid
☒ Externe veiligheid	☐ Brandveiligheid
☐ Machineveiligheid	☒ Integrale beveiliging

De aangekruiste veiligheidsdomeinen worden behandeld in dit IVP. De definities van bovengenoemde veiligheidsdomeinen kun je terugvinden in Bijlage A.

2 Het project

2.1 Reikwijdte en grenzen project

2.1.1 Omschrijving van het project/bouwwerk

Het doel is het realiseren van maatregelen in assets van het hoofdwegennet, zodat deze assets voldoen aan de eisen die gesteld worden aan het functioneren van het hoofdwegennet, tekortkomingen aan de betreffende assets worden opgeheven en de veiligheid en doorstroming geborgd kan blijven en er geen ongewenste effecten optreden voor gebruikers, omwonenden of andere betrokkenen.

De werkzaamheden betreffen:

- Groot onderhoud aan verhardingen
- Levensduur verlengend onderhoud aan verhardingen
- Onderhoud aan kunstwerken

Er is op het moment van aanbesteding geen vaste scope bepaald. Maatregelen die binnen de reikwijdte van dit project vallen, worden periodiek met Opdrachtnemer(s) afgestemd.

2.1.2 Locatie van het bouwwerk (fysieke grenzen)

Het project betreft WOD aan het HWN in de Regio Zuid Nederland. Deze Regio beslaat de provincies Noord-Brabant en Limburg. De Regio Zuid Nederland bestaat uit drie percelen: West (west Noord Brabant), Midden (oost Noord Brabant) en Zuid-Oost (Limburg). Voor de drie percelen zitten de volgende Rijkswegen (RW) in de scope:

Perceel West	Perceel Midden	Perceel Zuid-Oost
RW 4	RW 2	RW 2
RW 16	RW 50	RW 67
RW 17	RW 58	RW 73
RW 27	RW 59	RW 74
RW 58	RW 65	RW 76
RW 59	RW 67	RW 79
RW 65	RW 73	
	RW 77	

Bij de gunning van het WOD contract is de concrete scope nog niet bekend. Deze wordt in een later stadium periodiek vastgesteld. Dit zal voor de scope op hoofdlijnen een jaarlijkse frequentie hebben. Bij het jaarlijks vaststellen van de scope worden ook de verantwoordelijkheden en verplichting t.a.v. veiligheid ingevuld. Hierbij dienen alle object-specifieke veiligheidsinformatie, veiligheidsrisico's en beheersmaatregelen bekend te zijn voordat werkzaamheden vanuit de betreffende scope in uitvoering gaan. Hier gaat het project feitelijk terug naar de 'ontwerpfase'. De OG zal zich vergewissen van de aanwezige veiligheidsrisico's en daarop genomen beheersmaatregelen. Werkzaamheden kunnen starten nadat de OG akkoord is met de getroffen veiligheidsmaatregelen, de borging daarvan en de vertaling daarvan naar plannen.

2.2 Betrokken partijen
Deze paragraaf bevat een overzicht van alle betrokken partijen, die belang hebben bij dit IVP.

2.2.1 *Opdrachtgever*

Organisatie	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat Directoraat Generaal Rijkswaterstaat
Naam	<i>Ludo Hennissen (projectmanager)</i>
Bezoekadres	Slachthuisstraat 71
Postcode en Plaats	6041 CB Roermond
Telefoonnummer	06-15 01 81 91
Emailadres	<i>Ludo.hennissen@rws.nl</i>

2.2.2 *Opdrachtnemer(s)*

Organisatie	<i>Naam</i>
Naam	<i>Naam</i>
Bezoekadres	<i>Adres</i>
Postcode en Plaats	<i>Postcode, Plaats</i>
Telefoonnummer	<i>Telefoonnummer</i>
Emailadres	<i>Emailadres</i>

2.2.3 *Overige partijen*
n.t.b.

2.3 V&G coördinatoren Ontwerp en Uitvoeringsfase

2.3.1 *V&G-coördinator Ontwerpfase, namens de opdrachtgever*

N.B. De wettelijke Ontwerpfase loopt totdat de schop de grond in gaat en eindigt dus niet na Contractgunning. In voorkomende gevallen kunnen Ontwerpfase en Uitvoeringsfase parallel lopen.

V&G Coördinator Ontwerp

Organisatie	<i>Rijkswaterstaat Programma's Projecten Onderhoud</i>
Naam	<i>Frank Visseren</i>
Bezoekadres	<i>Zuidwal 58</i>
Postcode en Plaats	<i>5211 JK Den Bosch</i>
Telefoonnummer	<i>06-55 45 71 73</i>
Emailadres	<i>Frank.visseren@rws.nl</i>

2.3.2 V&G-coördinator Uitvoeringsfase, namens de Opdrachtnemer

N.B. de wettelijke Uitvoeringsfase begint als "de schop in de grond gaat".

V&G Coördinator Uitvoeringsfase

Organisatie	<i>Naam</i>
Naam	<i>Naam</i>
Bezoekadres	<i>Adres</i>
Postcode en Plaats	<i>Postcode, Plaats</i>
Telefoonnummer	<i>Telefoonnummer</i>
Emailadres	<i>Emailadres</i>

2.3.3 Verdeling van overige taken en verantwoordelijkheden

Taken en verantwoordelijkheden veiligheid IPM rollen

In het Kader Integrale Veiligheid in Projecten (KIViP) is beschreven welke taken en verantwoordelijkheden omtrent veiligheid aan welke rollen zijn toebedeeld.

Om te beginnen: Ieder projectteamlid heeft zijn of haar eigen verantwoordelijkheid met betrekking tot veiligheid; 'veiligheid moet je doen!'

Alle IPM rolhouders hebben een voorbeeldfunctie en aan elk rol zijn bepaalde verantwoordelijkheden gekoppeld. Taken kunnen worden uitbesteed, verantwoordelijkheden niet. De eindverantwoordelijkheid voor veiligheid van en in een project ligt bij de opdrachtgever, met de projectmanager als vertegenwoordiger.

Taken / verantwoordelijkheden met betrekking tot integrale veiligheid per IPM rol:

Projectmanager

- Is eindverantwoordelijk voor veiligheid binnen de projectscope;
- Is verantwoordelijk voor de veiligheidscultuur binnen projectteam en scopegebied;
- Spreekt andere IPM rolhouders en projectteamleden aan op veiligheid;
- Draagt binnen het project het belang van veiligheid uit;
- Stuurt op houding en gedrag;
- Is actiehouders bij het afhandelen van incidenten;
- Overlegt periodiek met de TM over de dagelijkse praktijk inzake veiligheid

Technisch manager:

- Is operationeel verantwoordelijk voor borging integrale veiligheid, conform KIViP;
- Ziet toe op uitvoering conform eisen, wetten en regelgeving, op alle veiligheidsdomeinen;
- Is aanspreekpunt bij incidenten, stemt af met de projectmanager;
- Draagt de gedragsregels veiligheid RWS binnen het projectteam uit

Manager projectbeheersing:

- Coördineert interne kwaliteitsborging (IKB);
- Coördineert de beschikbaarheid van de juiste stuurinformatie;
- Beoordeelt het veiligheidsmanagement binnen het project op werking, prestaties en resultaten, vanuit het perspectief van Managementinformatie, en dus ten dienste van de verantwoordelijkheid van de rolhouders dienaangaande;
- Coördineert de jaarlijkse beoordeling van het veiligheidsmanagement binnen het project aan de hand van Veiligheidsmonitor Projecten (VMP), bij voorkeur bij de T2 rapportage;

- Beoordeelt de arbeid hygiënische strategie op de RWS werkplek (bij bouwkeet: let op BHV, brand- en vluchtvoorzieningen);
- Faciliteert verbetering via managementinformatie en advies aan rolhouders;
- Faciliteert de rapportage, waaronder veiligheid, aan de opdrachtgever via de projectdatabase.

Omgevingsmanager:

- Inventariseert klanteisen inzake veiligheid;
- Overlegt met de veiligheidsregio;
- Minimaliseert veiligheidsrisico's voor de omgeving (verkeer, omwonenden)
- Communiqueert en stemt af met de omgeving;
- Validatie van sociale veiligheid in ontwerp bij stakeholders.

Contractmanager:

- Vertaalt veiligheidseisen in contracteisen en UVO's;
- Ziet toe op handhaving van contracteisen, dus ook voor veiligheid;
- Heeft wettelijke plicht van toezicht op uitvoering van het V&G beleid door de opdrachtnemer;
- Ziet toe op het melden en afhandelen van incidenten;
- Bespreekt veiligheid periodiek met opdrachtnemer (knelpunten, opgetreden incidenten, auditresultaten).

2.4 Planning van de werkzaamheden

Beoogde datum aanvang werkzaamheden op 1-6-2022	
bouwlocatie/in areaal	
Beoogde datum einde werkzaamheden	31-5-2026
Beoogde uitvoeringsduur	4 jaar
Beoogde meerjarige onderhoudsperiode	n.v.t.

3 Maatregelen

Scopebepaling en RI & E

Omdat dit contract nog geen scope heeft, konden veiligheidsrisico's nog niet worden verwerkt in een RI&E. Bij dit contract zullen de Opdrachtgever en de Opdrachtnemer samen de scope bepalen en uitwerken. Daarbij zal ook een inventarisatie worden gemaakt van veiligheidsrisico's gerelateerd aan de scope.

Hiervoor zullen rondom het vaststellen van de scope werksessies georganiseerd worden, waarbij de volgende onderdelen aan bod komen:

- BTO keuzes gerelateerd aan de scope worden door OG geïnventariseerd en uitgewerkt;
- Veiligheidsrisicosessie met Beheerder, vertegenwoordiging van projectteam OG en ON, veiligheidsmedewerker OG (V&G coördinator en of PIV), veiligheidsmedewerker ON;
- Ophalen van achtergrondinformatie i.r.t. object gebonden risico's (OG bij Beheerder);
- Opstellen OG RI&E met objectrisico's en samenlooprisico's (door OG)
- Opstellen van RI&E met uitvoeringsrisico's (ON)

RI&E's en maatregelen worden verwerkt in actualisaties van het IVP OG en het IVP-/V&G plan Uitvoeringsfase.

In de context van het Arbeidsomstandighedenbesluit, gaat het project in bovenstaand traject terug naar de *ontwerpfase*.

Veiligheidsrisico's zijn in kaart gebracht en worden beheerst, middels een door Opdrachtgever geaccepteerd veiligheidsmanagement (door Opdrachtnemer beschreven in het IVP-/V&G plan Uitvoeringsfase), voordat het werk formeel de *uitvoeringsfase* ingaat.

De scope zal één keer per jaar op hoofdlijnen worden vastgesteld. Dan wordt bovenstaande traject in ieder geval doorlopen.

Bij tussentijdse scopewijzigingen wordt een afweging gemaakt of bovenstaand traject wordt ingezet, of dat de wijzigingen qua veiligheidsmanagement binnen de scope op hoofdlijnen vallen.

Bij het inventariseren van veiligheidsrisico's o.b.v.de jaarlijkse scope, inclusief objectrisico's, BTO keuzes en uitkomsten van risicosessies, wordt de verzamelde informatie in het Integraal Veiligheidsdossier (IVD) verwerkt. Het IVD wordt voor de duur van de Uitvoeringsfase van de betreffende scope overgedragen aan ON. NA afronding van de werkzaamheden levert ON het geactualiseerde IVD (o.b.v. uitgevoerde werkzaamheden) terug aan OG.

Veiligheidsdomeinen

Onder 1.4 van dit IVP zijn een aantal veiligheidsdomeinen aangekruist terwijl er nog geen risico's i.r.t. deze veiligheidsdomeinen zijn geïdentificeerd. Echter heeft de Opdrachtgever een inschatting gemaakt van welke veiligheidsdomeinen (zeer waarschijnlijk aan de orde zullen zijn, gezien het type werk dat binnen de n.t.b. scope past: Onderhoud aan verhardingen en kunstwerken.

Hieronder is bij de geselecteerde veiligheidsdomeinen kort toegelicht waarom deze naar verwachting relevant zijn.

Arbeidsveiligheid

Arbeidsveiligheid is per definitie aan de orde waar werkzaamheden door mensen worden verricht. Het gaat hier om veiligheidsrisico's voor de medewerkers van Opdrachtnemers.

Verkeersveiligheid

Het onderhoud vindt plaats aan delen van Rijkswegen die ook, in aangepaste vorm middels VKM, in gebruik zijn voor wegverkeer. Hier ontstaan verkeersveiligheidsrisico's.

Daarnaast zullen opdrachtnemers t.b.v. de uit te voeren werkzaamheden transport en rijdend materieel hebben. De inzet hiervan brengt eveneens verkeersveiligheidsrisico's met zich mee, binnen en buiten de VKM.

Externe veiligheid

Mogelijk vinden werkzaamheden plaats binnen de risicocontouren van BEVI- / BRZO bedrijven of transporten van gevaarlijke stoffen. Waar dit aan de orde is dienen externe veiligheidsrisico's in kaart gebracht en beheerst te worden.

Tunnelveiligheid

Mogelijk komen locaties in de scope waar werkzaamheden binnen het beheersgebied van een tunnel worden uitgevoerd. Hierbij zijn veiligheidsvoorschriften van de Tunnelbeheerder van toepassing en de werkzaamheden dienen daarop afgestemd te worden.

Constructieve veiligheid

Bij het onderhoud aan kunstwerken en (eventueel ook verhardingen) kan de constructie wijzigen of bezwijken. Beheersing van constructieve veiligheidsrisico's is hierbij van toepassing.

Sociale veiligheid

Sociale veiligheidsrisico's kunnen optreden bij het werken met diverse verschillende partijen. Ook kan voorkomen dat weggebruikers hinder ervaren door de werkzaamheden en hun frustratie uiten richting medewerkers van Opdrachtnemers. Het werken in de avond / nacht op verlaten en beperkt verlichte locaties kan ook sociale veiligheidsrisico's met zich meebrengen.

(Door te werken in groepsverband, duidelijk te communiceren over werkzaamheden richting de omgeving en werkterreinen alleen bereikbaar voor bevoegden te maken, worden sociale veiligheidsrisico's doorgaans weggenomen.)

Integrale beveiliging

Integrale beveiliging gaat om het weghouden van onbevoegden bij aan het werk gerelateerde zaken. Van toegang tot werkterreinen tot toegang tot (digitale) informatie. Dit is bij alle types werk, in meer of mindere mate, aan de orde.

4 Afspraken

De Opdrachtnemer vervult de rol van V&G Coördinator Uitvoering. Daartoe zal de ON een V&G plan Uitvoeringsfase opstellen (IVP ON). In het IVP ON actualiseert de ON de RI&E op basis van zijn V&G beleid en de specifieke werkzaamheden. Het IVP ON wordt ter acceptatie aangeboden aan de OG en na goedkeuring wordt het IVP ON toegepast op de uitvoering. Vervolgens actualiseert de ON zijn IVP periodiek, met de RI&E als vertrekpunt. Naast een (n.t.b.) periodieke update wordt het IVP ON in elk geval geactualiseerd wanneer het werk / risicoprofiel van de werkzaamheden daar aanleiding toe geeft.

Specifieke risico's

In dit IVP zijn geen risico's opgenomen. Er is enkel beschreven (hoofdstuk drie) welke soorten risico's naar verwachting aan de orde zullen zijn. Omdat de specifieke scope gedurende het project periodiek vastgesteld zal worden, dienen specifieke object- en samenlooprisico's ook op dat moment te worden geïnventariseerd en verwerkt. Dit betekent dat bij het vaststellen van een (periodieke) scope de RI&E wordt geactualiseerd en maatregelen n.a.v. risico's in het IVP / V&G plan worden verwerkt.

Grootschalige incidenten

Wanneer zich bij – en in relatie tot – een werk een incident voordoet, wordt dit dezelfde of eerst volgende werkdag (bij werkzaamheden 's nachts en in het weekend) aan de Opdrachtgever (IPM team) gemeld. Incidenten met een grote impact en / of waar media-aandacht voor kan ontstaan, worden direct aan de opdrachtgever gemeld. In dit geval gaat het om incidenten die zorg(d)en voor:

- Ongeval met dodelijke afloop
- Zwaar letsel (ziekenhuisopname)
- Grote impact voor de omgeving, in de zin van ernstige verkeershinder
- Grote impact voor de omgeving, in de zin van een ernstig milieu incident
- Werkzaamheden die aanzienlijk uitlopen of vroegtijdig worden gestaakt.

Dergelijke situaties worden per direct aan de opdrachtgever gemeld via:

- OvD (Officier van Dienst) of
- Verkeerscentrale Zuid-Nederland.

Incidenten met impact buiten het werkvak / incidenten buiten het werkvak met impact binnen het werkvak

Wanneer zich een incident voordoet op de openbare weg, of binnen het werkvak met effect op de openbare weg, dan is de Weginspecteur (WIS) de coördinator ter plaatsen. Vanaf de WIS kan geëscaleerd worden naar Officier van Dienst (OvD) en hogerop. De coördinator (ter plaatse) verzorgt ook de afstemming met bijvoorbeeld de Veiligheidsregio, indien van toepassing.

Communicatie over onveilige situaties bij het werk van ON

Wanneer zich bij werk in opdracht van Rijkswaterstaat onveilige situaties / incidenten voordoen, wordt dit gerapporteerd aan de opdrachtgever. De kaders voor het melden van incidenten zijn in het contract opgenomen. Rijkswaterstaat ontvangt graag laagdrempelig meldingen, ook van situaties met een kleiner risico / kleinere impact. Het doel van het registreren van deze meldingen is om deze te analyseren en hiervan te leren hoe veilig werken kan worden verbeterd.

Melden van incidenten

Alle incidenten die i.r.t. het Werk plaatsvinden, van onveilige situaties / *near missers* tot ongevallen met letsel / schade, worden door de Opdrachtnemer vastgelegd en gerapporteerd aan de Opdrachtgever. Het doel van Rijkswaterstaat om informatie over onveilige situatie, incidenten en ongevallen te verzamelen en te verwerken, is om de leren van deze situaties en de veiligheid in Rijkswaterstaatprojecten te kunnen verbeteren.

Bij het rapporteren van veiligheidsmeldingen maakt de ON gebruik van de volgende criteria:

-Incidenttype (zoals ongeval zwaar letsel, Bijna-ongeval, gevaarlijke situatie, gevaarlijke handeling, Gevaarlijk situaties met actie OG vereist, etc)

-Melden I-SZW (ja/nee)

-Basisrisicofactoren

- 1. Materiaal en middelen
- 2. Ontwerp
- 3. Onderhoud
- 4. Procedures
- 5. Omgevingsfactoren
- 6. Orde en netheid
- 7. Strategische doelstellingen
- 8. Communicatie
- 9. Organisatie
- 10. Training / opleiding
- 11. Beschermingsmiddelen

Ernstige incidenten / incidenten met een grote impact worden direct aan de Opdrachtgever gemeld via bovenstaande procedure.

Overige meldingen worden door de Opdrachtnemer in een Excel bestand (bijlage n.t.b.) bijgehouden en op elke eerste woensdag van de maand aan de Opdrachtgever gerapporteerd. Dit betreft de zogenaamde bulkmeldingen.

Veiligheidsoverleggen

Opdrachtgever en Opdrachtnemer voeren periodiek een veiligheidsoverleg. Dit overleg vindt eens per drie / vier maanden plaats en wordt door Opdrachtnemer en Opdrachtgever gezamenlijk georganiseerd en getrokken.

Doel van het veiligheidsoverleg is om dieper op de gang van zaken omtrent veiligheid te kunnen ingaan dan bij andere overleggen waar veiligheid één van de agendapunten is. Voorbeelden van agendapunten bij het veiligheidsoverleg zijn:

- Actuele veiligheidszaken;
- Onveilige situaties / incidenten;
- Innovaties die veiligheid in de uitvoering bevorderen;

- Trends en ontwikkelingen binnen de organisaties / branche die van invloed zijn op veiligheid;
- Organisatie / evaluatie safetywalk;
- Stand van zaken acties uit het veiligheidsoverleg
- Et cetera...

De Opdrachtgever en opdrachtnemer nemen om en om initiatief voor het veiligheidsoverleg en de organisaties verzorgt tevens de agenda (in samenspraak) en verslagleggen. Acties worden in een gezamenlijke actielijst bijgehouden.

Safetywalks

Twee keer per jaar organiseren Opdrachtgever en Opdrachtnemer gezamenlijk een safetywalk. Tijdens een safetywalk bezoeken managers / directeurs van Opdrachtgever en Opdrachtnemer (bij voorkeur gespiegelde rollen) de werkzaamheden buiten. De safetywalk heeft een informeel karakter en dient voornamelijk tot:

- Richting de uitvoering zichtbaar aandacht besteden aan veiligheid;
- Het gesprek over veiligheid aangaan ion de context van het werk;
- Ophalen wat er speelt op de werkvloer en hoe het management goed kan ondersteunen en faciliteren om de veiligheid bij uitvoering te verbeteren.

De safetywalk wordt georganiseerd door veiligheidsfunctionarissen van Opdrachtgever en Opdrachtnemer, die de delegatie ook begeleiden.

De veiligheidsfunctionaris van de Opdrachtgever verzorgt de verslaglegging.

Acties die uit een safetywalk voort komen, kunnen in het veiligheidsoverleg worden opgepakt en bewaakt of indien van toepassing geadresseerd worden bij een andere discipline.

Samenlooprisico werken met verschillende partijen

Wanneer verschillende werken in één VKM worden gecombineerd brengt dit aanvullende veiligheidsrisico's met zich mee. Duidelijke afspraken en communicatie zijn belangrijk om gecombineerde werken en of *meeliften* veilig te laten verlopen. Afspraken hieromtrent dienen door de Opdrachtnemer die de VKM 'heeft' te worden gecoördineerd en vastgelegd.

Zodra bekend wordt dat collega aannemers in een werk zullen meeliften, organiseert de hoofdaannemer in kwestie een afstemmingsoverleg voor veiligheid. Hierbij wordt ook een vertegenwoordiging van de Opdrachtgever betrokken.

5 Wijze van toezicht

Rapporteren over onveilige situaties, incidenten en ongevallen
Alle onveilige situaties, *near missers*, veiligheidsincidenten en ongevallen worden vastgelegd en gerapporteerd aan de Opdrachtgever.
Vastlegging geschiedt middels een Excel bestand (bijlage n.t.b.) dat iedere eerste woensdag van de maand aan de Opdrachtgever wordt gestuurd.

Nota bene: Grootschalige incidenten / ongevallen met ernstige schade of letsel (ontregeling van het netwerk / letsel dat leidt tot een ziekenhuisopname / ongeval met dodelijke afloop) worden terstond aan de Opdrachtgever gemeld.
Waar 'actie ter plaats' van Opdrachtgever nodig is wordt in eerste instantie melding gemaakt bij de Officier van Diest van VWM / de Verkeerscentrale Zuid Nederland.

Melding aan het IPM team van Opdrachtgever gebeurt dezelfde werkdag (of de eerst volgende werkdag wanneer een situatie in de avond / nacht of in het weekeinde plaatsvindt).

Voortgangsrapportage

In de periodieke voortgangsrapportage rapporteert de Opdrachtnemer onder andere over de veiligheidsprestatie in de voorbije periode. Eisen t.a.v. de verslaglegging over veiligheid in de Voortgangsrapportage zijn in het Contract opgenomen.

SCB toetsing

Vanuit het contract worden verschillende toetsten uitgevoerd op het Systeem, Proces of Product dat de opdrachtnemer aanbiedt / levert.

Deze toetsen zijn op verschillende onderdelen van het contract, waaronder ook veiligheid.

De SCB toetsmix wordt in principe bepaald op basis van het dynamische risicodossier, toets-onderwerpen en frequentie zijn niet op voorhand vast te leggen. Voor toetsen op veiligheid geldt echter, dat deze altijd vast onderdeel zijn van de toetsmix en er geen toetsdrempel o.b.v. het risicodossier is.

Waarnemingsrondes

De opdrachtgever organiseert regelmatig waarnemingsrondes. Hierbij komt een vertegenwoordiger van het projectteam de werklocatie bezoeken en doet een waarneming op veiligheid; veilig werken / veilige verkeersmaatregel.

De waarnemer kan een medewerker van het projectteam zijn of een medewerker van een gecontracteerde externe partij. De waarnemer rapporteert aan het projectteam. Zaken die uit de waarneming naar voren komen die een vervolgactie verdienen, worden via de reguliere weg opgepakt (communicatie via het contractteam).

Daarnaast worden zaken die tijdens een waarneming in beeld komen besproken tijdens het overleg integrale veiligheid (zie hieronder). Daarbij wordt dieper ingegaan op alles wat te maken heeft met veiligheid. Zo kan daar ook de implementatie van maatregelen die zijn afgesproken n.a.v. een onveilige situatie bij een waarneming, worden besproken.

Ook het risicodossier kan aangepast worden naar aanleiding van de bevindingen uit de waarnemingsronde.

Veiligheidsrondes

OG en ON bezoeken gezamenlijk het project met de focus op veiligheid bij Werk in Uitvoering.

De veiligheidsronde kan op twee manieren worden ingestoken:

1. Vanuit een andere discipline dan techniek / veiligheidsmanagement (Contract / omgeving) als op zichzelf staand initiatief om aandacht aan veiligheid te schenken
2. Doordat de adviseur integrale veiligheid van het contract informeel aansluit bij een toets op veiligheid of door een eigen observatie te doen.

De frequentie van een veiligheidsronde is niet vastgelegd. Dit is aanvullend op de Safetywalks (2 per perceel per jaar), Waarnemingsrondes (3 per ON per jaar) en toetsen (conform toetsmix).

Onveilige situaties die tijdens een veiligheidsronde worden waargenomen worden langs de reguliere / formele weg opgepakt. Dit houdt in dat de projectadviseur integrale veiligheid wordt betrokken voor een advies en dat communicatie met de opdrachtnemer verloopt via het contractteam.

De veiligheidsronde is een 'extra' instrument, hiervoor is geen vaste frequentie.

Toezicht door Opdrachtnemer

De hierboven beschreven vormen van toezicht worden door Rijkswaterstaat ingezet voor dit project. De Opdrachtnemer houdt zelf ook toezicht op veiligheid. In het IVP- / V&G plan Uitvoeringsfase beschrijft de Opdrachtnemer hoe hij toezicht op veiligheid heeft georganiseerd.

6 Verantwoording van BTO-keuzen

Het WOD contract kent geen scope die aan de voorkant vaststaat, wel is het type werkzaamheden dat binnen de (n.t.b.) scope past bekend.

Omdat in het stadium van contracteren niet bekend is welke werkzaamheden waar en hoe worden uitgevoerd, zijn eventuele BTO keuzes die hieraan ten grondslag zouden liggen ook niet gemaakt en in beeld.

In hoofdstuk 3 van dit IVP is beschreven hoe de werkwijze voor het inventariseren en evalueren van veiligheidsrisico's voor dit contract wordt gezien. Ook het herkennen en vastleggen van BTO keuzes zal bij dit contract op een ander moment plaatsvinden, namelijk bij het opstellen van de scope. Hiervoor geldt opheden de volgende werkwijze:

Zolang binnen RWS nog geen uniform format is voor BTO-keuzes dient voor iedere BTO-keuze antwoord te worden gegeven op onderstaande vragen

1. *Wat is de omschrijving van de situatie*
2. *Wat is het dilemma*
3. *Wat is de keuze geweest*
4. *Wat is de motivatie van de keuze*
5. *Wat zijn de gevolgen voor*
 - a. *Geld*
 - b. *Organisatie*
 - c. *Tijd*
 - d. *Informatie*
 - e. *Kwaliteit*
 - f. *Risico's en restrisico's*
 - g. *Veiligheid*

Indien er t.z.t. BTO keuzes worden gemaakt i.r.t. de scope, zal de Opdrachtgever deze verwerken in een actualisatie van dit IVP. Dit zal ook een actualisatie van de RI&E en het IVP-/V&G plan Uitvoeringsfase betekenen.

7 Opleiding en instructie

Alle projectmedewerkers van Rijkswaterstaat hebben de e-learning Integrale Veiligheid gevolgd op het Leerportaal van I&W.

Alle projectmedewerkers van Rijkswaterstaat die regelmatig op de bouwplaats komen zijn VCA-VOL gecertificeerd.

Alle projectmedewerkers van Rijkswaterstaat die op een bouwplaats komen van een aannemer, die aangesloten is bij de Governance Code Veiligheid in de Bouw, beschikken over een geldige GPI.

Aanvullend op de E-learning integrale veiligheid, VCA en GPI organiseert ZN A Wegen de volgende opleidingen / instructies:

Introductie nieuwe medewerkers

Iedere nieuwe medewerker van ZN A Wegen voert een kennismakingsgesprek met de Projectadviseur integrale veiligheid. In het kennismakingsgesprek wordt toegelicht wat veiligheid voor ZN A Wegen betekent, wat ZN A Wegen aan veiligheid doet, hoe veiligheid binnen ZN A Wegen is georganiseerd, welke opleiding en instructies de nieuwe medewerker gaan volgen et cetera.

Veiligheidsinstructieboekje

ZN A Wegen heeft een eigen Veiligheidsinstructieboekje met de belangrijkste veiligheidsinformatie op een rij.

Zaken zoals *welke kennis medewerkers minimaal moeten hebben over veiligheid, gebruik van PBM's, hoe werkt men veilig binnen, hoe bezoekt men veilig een werkvak buiten, vluchtroutes en noodnummers op kantoren van Rijkswaterstaat Zuid Nederland* worden in het Veiligheidsinstructieboekje beschreven.

Tijdens de kennismaking met nieuwe medewerkers wordt het Veiligheidsinstructieboekje overhandigt en de inhoud wordt toegelicht.

Safetywalk instructieblad

Als medewerkers van Rijkswaterstaat werk in uitvoering bezoeken (zoals voor een safetywalk) is het belangrijk dat dit op veilige wijze gebeurt. Een belangrijk aspect hierbij is het kennen en opvolgen van instructies van de Opdrachtnemer die het werk uitvoert. Daarnaast heeft ZN A Wegen een eigen Safetywalk instructieblad, waarmee medewerkers een bezoek aan de werkzaamheden goed kunnen voorbereiden.

Opleiding en instructie door Opdrachtnemer

De hierboven beschreven vormen van opleiding en instructie worden door Rijkswaterstaat ingezet voor dit project. De Opdrachtnemer verzorgt zelf ook opleiding en instructie over veiligheid voor medewerkers. In het IVP- / V&G plan Uitvoeringsfase beschrijft de Opdrachtnemer hoe hij opleiding en instructie over veiligheid heeft georganiseerd.

Bijlage A Definities

Algemene definities	
Veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's die kunnen leiden tot letsel of economische of milieuschade.
Integrale veiligheid	Alle veiligheidsdomeinen van een systeem in samenhang beschouwd, gedurende de volledige lifecycle van een object of een netwerkschakel.
Risico	Een risico is een onzekere toekomstige gebeurtenis met negatieve consequenties, op het gebied van persoonlijk leed, economische en milieuschade en imagoschade. Onder veiligheidsrisico's worden met name de eerste twee verstaan. Een risico wordt veelal beschreven als product van kans van optreden en gevolg.
Beheersen van Risico's	Indien het risico niet kan worden weggenomen dient het op een voor RWS acceptabel niveau te worden gebracht. Acceptabel is een op basis van de risicomatrix afgewogen risico. Het restrisico moet expliciet afgewogen cf kader VM

Definities veiligheidsdomeinen	
NB Onderstaande veiligheidsdomeinen zijn van toepassing gedurende alle levensfasen van een object (kunstwerk, (vaar)wegvak, machine, installatie, etc.)	
Arbeidsveiligheid	Het wegnemen van en/of het preventief beheersen van risico's bij de uitvoering van werkzaamheden door medewerkers van Rijkswaterstaat en door diegenen die voor RWS werken.
Verkeersveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor verkeersdeelnemers op de weg.
Nautische veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen risico's voor verkeersdeelnemers op de vaarweg en op zee.
Waterveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van overstromen, wateroverlast en waterschaarste.
Externe veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van incidenten met gevaarlijke stoffen langs transportroutes (weg, water, spoor, buisleiding) of stationaire installatie.
Machineveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van machines.
Elektrische veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van elektrische installaties.
Tunnelveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor verkeersdeelnemers in tunnels.
Constructieve veiligheid	Het wegnemen van en (proactief) beschermen tegen risico's van bezwijken van een constructie.
Sociale veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor medewerkers van RWS en gebruikers van onze voorzieningen tegen gevaar dat veroorzaakt wordt door of dreigt van de kant van menselijk handelen in de openbare ruimte.
Brandveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van brand.
Integrale beveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van menselijk gedrag (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.

Definities binnen Integrale beveiliging	
Fysieke beveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van fysiek menselijk gedrag (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.
Informatiebeveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van menselijk gedrag in de vorm van indringing in de informatiesystemen (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.
Bescherming persoonsgegevens	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van onrechtmatig en/of onrechtvaardig gebruik van persoonsgegevens.

Bijlage B Ontwerp RI&E

Deze bijlage bevat de concrete risico's verbonden aan werkzaamheden binnen de projectscope, te weten objectspecifieke risico's en samenlooprisico's. Deze vormen de basis voor de maatregels, afspraken en wijze van toezicht zoals beschreven in dit IVP.